

Judikatūras krājums

Lieta C-19/21

**I
un
S
pret**

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

*(Rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem
lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)*

Tiesas (virspalāta) 2022. gada 1. augusta spriedums

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) Nr. 604/2013 – Kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu – 8. panta 2. punkts un 27. panta 1. punkts – Nepilngadīgais bez pavadības, kura radnieks likumīgi atrodas citā dalībvalstī – Šis dalībvalsts noraidīts pieprasījums uzņemt šo nepilngadīgo – Minētā nepilngadīgā vai radnieka tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzību līdzekli pret noraidījuma lēmumu – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 24. un 47. pants – Bērna interešu prioritāte

Robežkontrole, patvēruma un imigrācija – Patvēruma politika – Kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu – Regula Nr. 604/2013 – Nepilngadīgais bez pavadības – Radnieks, kas likumīgi atrodas citā dalībvalstī – Šis dalībvalsts noraidīts pieprasījums uzņemt šo nepilngadīgo – Šis dalībvalsts pienākums piešķirt nepilngadīgajam bez pavadības tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzību līdzekli pret šo lēmumu – Pienākums šādas tiesības piešķirt šī nepilngadīgā radniekam – Neesamība

(Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 24. un 47. pants; Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 604/2013 2. panta h) un j) punkts, 8. panta 2. punkts un 27. panta 1. punkts)

(skat. 35., 38.–46., 49., 50. un 55. punktu un rezolutīvo daļu)

Rezumējums

Ēģiptes valstspiederīgais I, būdams vēl nepilngadīgs, Grieķijā iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kurā viņš puda vēlmi apvienoties ar S, viņa tēvoci – arī Ēģiptes pilsoni –, kurš likumīgi uzturējās Nīderlandē. Ņemot vērā šos apstākļus, Grieķijas iestādes Nīderlandes iestādēm iesniedza I uzņemšanas pieprasījumu, pamatojoties uz Dublinas III regulas normu¹, kurā paredzēts – ja tas ir nepilngadīgā bez pavadības interesēs, par viņa starptautiskās aizsardzības

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 108. lpp.), 8. panta 2. punkts.

pieteikuma izskatīšanu atbildīgā dalībvalsts ir tā, kurā likumīgi dzīvo ieinteresētās personas radnieks, kurš var par viņu parūpēties. Valsts sekretāre² tomēr noraidīja šo pieprasījumu un pēc tam – atkārtotas izskatīšanas pieprasījumu.

Tā kā I un S arī iesniedza sūdzību, valsts sekretāre noraidīja šo sūdzību kā acīmredzami nepieņemamu, pamatojoties uz to, ka Dublinas III regulā starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem nav paredzēta iespēja apstrīdēt lēmumu noraidīt uzņemšanas pieprasījumu. Tādējādi I un S apstrīdēja šo lēmumu *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa, Nīderlande), apgalvojot, ka katram no viņiem ir tiesības uz šādu pārsūdzību tiesā saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 1. punktu³.

Šajā kontekstā Hāgas tiesa vaicāja Tiesai par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas nepilngadīgajam bez pavadības, kurš ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs, un viņa radniekam ir pieejami attiecībā uz lēmumu par uzņemšanas pieprasījuma noraidīšanu.

Tiesa virspalātas sastāvā nosprieda, ka Dublinas III regulas 27. panta 1. punktā, lasot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas⁴ 7., 24. un 47. pantu, dalībvalstij, kurai ir iesniegts uzņemšanas pieprasījums⁵, tiesības celt prasību tiesā par tās atteikuma lēmumu jāpiešķir nepilngadīgajam bez pavadības, kurš pieprasa starptautisko aizsardzību, bet ne šī nepilngadīgā radniekam.

Tiesas vērtējums

Iesākumā Tiesa norāda, ka, lai gan, pamatojoties uz gramatisko interpretāciju, šķiet, ka Dublinas III regulas 27. panta 1. punkts starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam piešķir pārsūdzības tiesības tikai tādēļ, lai apstrīdētu pārsūtišanas lēmumu, tā formulējums tomēr neizslēdz, ka tiesības uz pārsūdzību tiek piešķirtas arī nepilngadīgajam bez pavadības, lai apstrīdētu lēmumu par atteikumu apmierināt uzņemšanas pieprasījumu, kas balstīts uz Dublinas III regulas 8. panta 2. punktu.

Lai noteiktu, vai Dublinas III regulas 27. panta 1. punktā, lasot to Hartas 7., 24. un 47. panta gaismā, ir prasīta pārsūdzības esamība par šādu lēmumu atteikt uzņemšanu, šī tiesību norma ir jāinterpretē, ņemot vērā ne tikai tās tekstu, bet arī tās mērķus, vispārējo sistēmu un kontekstu, tostarp attīstību sistēmā, kurā tā ietilpst.

Šajā ziņā Tiesa atgādina, ka Hartas 47. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, ir tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā. Šīm tiesībām atbilst dalībvalstīm LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētais pienākums nodrošināt tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības.

² *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (tieslietu un drošības valsts sekretāre, Nīderlande).

³ Šajā tiesību normā ir paredzētas pieteikuma iesniedzēja tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, proti, pārsūtišanas lēmuma faktisku un juridisku apelāciju vai pārskatīšanu tiesā.

⁴ Turpmāk tekstā – "Harta".

⁵ Kas balstīts uz Dublinas III regulas 8. panta 2. punktu.

Attiecībā uz tās dalībvalsts noteikšanu, kas ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu un Dublinas III regulas 8. panta 2. punktā ietvertā obligātā atbildības kritērija ievērošanu, Tiesa norāda, ka nepilngadīga pieteikuma iesniedzēja bez pavadības tiesiskā aizsardzība nevar atšķirties atkarībā no tā, vai pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts attiecībā uz šo pieteikuma iesniedzēju ir pieņēmusi pārsūtīšanas lēmumu vai pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir noraidījusi pieteikumu par šī pieteikuma iesniedzēja uzņemšanu. Proti, abi šie lēmumi var apdraudēt tiesības, kuras nepilngadīgajam bez pavadības izriet no šī panta, apvienoties radnieku, kurš var parūpēties par viņu, līdz tiek izskatīts viņa starptautiskās aizsardzības pieteikums. No tā izriet, ka attiecīgajam nepilngadīgajam abos gadījumos saskaņā ar Hartas 47. panta pirmo daļu ir jāļauj celt prasību, lai atsauktos uz minēto tiesību pārkāpumu.

Šajā gadījumā saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 1. punktu, ja I pēc ierašanās Grieķijā būtu devies uz Nīderlandi un būtu iesniedzis tur savu starptautiskās aizsardzības pieteikumu un ja Grieķijas iestādes kā pirmās ieceļošanas dalībvalsts būtu piekritušas uzņemt I, attiecīgā persona neapšaubāmi būtu bijusi tiesīga celt prasību tiesā par Nīderlandes iestāžu pieņemto pārsūtīšanas lēmumu, pamatojoties uz apstākli, ka viens no tās radniekiem dzīvo Nīderlandē. Šādā gadījumā viņš tādējādi varētu lietderīgi atsaukties uz tiesību, kas viņam kā nepilngadīgajam bez pavadības izriet no Dublinas III regulas 8. panta 2. punkta, pārkāpumu. Savukārt, ja Dublinas III regulas 27. panta 1. punkts tiktu interpretēts burtiski, pieteikuma iesniedzējam, kurš paliek ieceļošanas dalībvalstī un tur iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu, šāda iespēja tiktu liegta, jo šādā situācijā nekāds pārsūtīšanas lēmums netiek pieņemts.

Tiesa secina, ka nepilngadīgajam bez pavadības pieteikuma iesniedzējam ir jābūt iespējai celt prasību tiesā saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 1. punktu ne vien gadījumā, kad pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts pieņem pārsūtīšanas lēmumu, bet arī tad, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts atsakās uzņemt attiecīgo personu, lai varētu atsaukties uz minētās regulas 8. panta 2. punktā paredzēto tiesību pārkāpumu, vēl jo vairāk tāpēc, ka šis pēdējās mērķis ir nodrošināt nepilngadīgo bez pavadības pamattiesību, kas garantētas Hartas 7. un 24. pantā, pilnīgu ievērošanu.

Savukārt šīs regulas 27. panta 1. punktā pieteikuma iesniedzēja radniekam, kurš dzīvo pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī, nav piešķirtas pārsūdzības tiesības attiecībā uz šādu noraidošu lēmumu. Turklāt ne Hartas 7. pantā un 24. panta 2. punktā, ne Dublinas III regulas 8. panta 2. punktā viņam nav piešķirtas tiesības, uz kurām viņš varētu atsaukties tiesā, un tādējādi šim radniekam nevar būt tiesības pārsūdzēt šādu lēmumu, pamatojoties vienīgi uz Hartas 47. pantu.